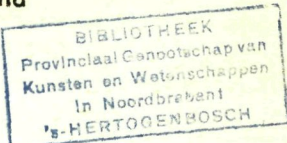




Heemkunde-Kring „Peelland”

te Helmond



Secretariaat
C.v.Bokhoven
Oostende 31a
HELMOND

L.S.

Zoals in ons laatste blad reeds is aangekondigd, wordt de

ALGEMENE JAARVERGADERING

gehouden op maandag 20 maart a.s. in Café Drouen, ingang grote zaal.

Vooraf zal een Brabantse koffietafel worden gehouden, die om 7 uur aanvangt. Tot op heden hebben zich ruim 60 leden en introducés hiervoor opgegeven. Men kan zich nog voor deelname opgeven aan de Voorzitter, tel. 2745, à raison van f 2,50 per persoon. Liefst zo spoedig mogelijk.

Om 8 uur begint de Algemene Jaarvergadering waarvan U de agenda hieronder aantreft.

Daarna om 9 uur, zal de Heer Mathieu Sijbers uit Eindhoven zijn "Brabantse Prentenboek" vertonen, waarover U enkele woorden van hemzelf alsmede enige excerpten uit recensies hierna kunt lezen. Dit programma zal 2 uur duren.

Wij verwachten U allen en wensen U een prettige avond.

A G E N D A 1. Opening.

2. Verslag van de Secretaris (Hr.C.van Bokhoven)

3. Verslag van de Penningmeester(Hr. Th.van Mierlo)

4. Benoeming Kascommissie

Voorstel: Heren Schotte en van Eekeren

5. Bespreking Statutenwijziging

6. Bestuursverkiezing: Het gehele Bestuur treedt af.

De Heren Ch.v.Bokhoven en A.Niessen stellen zich niet herkiesbaar.

De Heren Th.v.Mierlo en Drs. Hornikx stellen zich wel herkiesbaar.

Voorstel van het Bestuur voor nieuwe bestuursleden:

Mevr. Theuns-Smoore Mej. A.Seelen Drs. J.Corstens

Eventuele andere Bestuurscandidaten dienen
voor de vergadering bij de Voorzitter te wor-
den opegegeven.

7. Rondvraag.

8. Sluitng.

N I E U W E L E D E N

Mevr. C. Bienfait-Cremers

Eikendreef 65

Helmond

Drs. G. Verhaak

Mierlose weg 3 A Helmond

STATUTEN EN HUISHOUDELIJK REGLEMENT

De leden ontvangen hierbij een concept van de Statuten
en het Huishoudelijk Reglement (zie punt 5 de agenda)

UIT BRABANTS PRENTENBOEK

Brabant, vooral in de tijd der Hertogen, rijk aan
cultuur, is in de 16de eeuw een periode tegemoet gegaan van achter-
uitgang, uitbuiting en verwaarlozing.

Dit heeft Brabant tot voor kort een gevoel nagelaten
van minderwaardigheid, ook, en dit werkt misschien nog het langste
na, voor zijn dialect.

Men is vanouds geneig' al wat dialectisch is te kwa-
lificeren als: vulgair, beschavingsloos.

Het dialect zelf heeft daar geen schuld aan, maar
wel de zuiderling, die het op een minder gave manier gebruikte.

Het diepere waarom van dit minder verheffend gebruik
van de streektaal ligt echter buiten Brabant n.l. bij hen, die ons
gewest, drie eeuwen lang practisch, verstoken van onderwijs deden zijn.

In de waardering van het dialect is, nu het Nieuwe
Brabant een feit is geworden, een duidelijke omwenteling te bespeuren.
Vooral bij hen, die ervoeren, hoe met een z.g. hoger beschavingspeil
veelvuldig(ook in het taalgebruik) vervlakking binnensloop.

Met de intrede van een alles egaliserend algemeen Ne-
derlands, dat alleen via schrijftaal tot spreektaal kon worden, kreeg
men vanuit een nieuwe gezichthoek, oog voor bepaalde kwaliteiten van
het dialect.

In zijn plasticiteit en in zijn "kleur", zo ontdekte men, laat de spreektaal op vele momenten het beschaafde Nederlands ver achter zich. Deze ontdekking en de wetenschap, dat taaleenheid in eerste instantie berust op cultuureenheid, doen ons in het dialect een middel ter hand, om het streekeigene, psyche en aard van Brabant en de Brabander in licht poetische schildering tastbaar te maken.

Zo mag U dit "Brabants Prentenboek" zien, zonder deze achtergrond zal deze kleurige verzameling Brabantse prenten in lied- en dichtvorm U kunnen boeien en, gezien zijn "lichtvoetigheid" wellicht zelfs blijde ontspanning brengen.

Thieu Sijbers.

DE PERS OVER HET OPTREDEN VAN THIEU SIJBERS
=====

Het "Onderwijzersblad":

Door middel van een bloemlezing uit de beste dialectische poëzie, hier en daar gegarneerd met vlotte liedjes, die op de gitaar begeleid worden, geeft Thieu Sijbers op voortreffelijke wijze gestalte aan al, wat er in landschap en psyche van Brabant en de echte Brabander ruist en leeft.

Het "Haarlems Dagblad" :

De Brabantse minstreel Thieu Sijbers heeft een stuk echte Brabantse cultuur ontdekt en levend gehouden.

Het "Eindhovens Dagblad" :

De verzen van Thieu Sijbers zijn ingeblazen door het leven ten plattelande. Hij treft door directe, gemakkelijk aansprekende zeggingswijze in Rooys dialect en streeft tegelijkertijd welbewust naar stilistische verfijning, zoals in het kostelijke en zeer knappe "Kördje springe".

IS UW FAMILIE VAN HELMONDSE AFKOMST ?

=====

Weer doen wij enkele grepen in onze familiaanteekeningen.

De stamvader van de familie Dams, Carolus Henricus, die omstreeks 1850 als plaatsnijder (graveur) bij Van Vlissingen in dienst kwam, was geboren in Lier.

Zijn achterkleinzoon was de geleerde Dr. Theodoor Dams, die aan de Sorbonne te Parijs cum Laude promoveerde en die het vorige jaar op 46-jarige leeftijd is gestorven.

De Familie van DEUN

die uit Turnhout afkomstig is, kwam in het eerste kwart van de 19de eeuw in Helmond wonen.

De oprichters van de textielfirma Diddens-v.Asten, was de familie DIDDENS afkomstig uit Nederweert en Joannes Diddens werd in april 1730 ingeschreven als poirter van Helmond en werd lid van het wolle- of kleermakersambacht.

Een achterkleindochter van hem huwde met Willem van Asten die omstreeks 1840 de technische kennis meebracht, nodig voor de totstandkoming van de thans bloeiende textielfabriek.

Deze familie Van Asten is na te sporen tot in het midden van de 18de eeuw in Heeze en kwam via Tilburg en Gemert naar Helmond.

Zoals de naam Van Asten aanduidt is deze indertijd ter onderscheiding met andere families toegevoegd aan de voornaam van een persoon, die uit Asten zich elders kwam vestigen.

Zoiets kon gebeuren met iedere andere familie, die uit Asten naar een andere plaats trok. Daardoor komt het, dat personen, die Van Asten heten, volstrekt geen familie van elkaar hoeven te zijn.

Zo was in Helmond reeds in de 18de eeuw een landbouwer Van Asten gevestigd, die kort voor het jaar 1800 met een Gemerts meisje was gehuwd en toen mogelijk pas in Helmond was.

Hun afstammelingen hebben toen vier of vijf geslachten hier het landbouwberoep uitgeoefend.

Twee van hun nazaten traden in de Orde van de Paters Capucijnen, waarvan de Eerw. Pater Pachomius als adviseur van de R.K. Boeren Organisatie aan velen welbekend is.

Omstreeks 1810 kwam Jan Duymelinks uit de stad St. Nicolaas als wever naar Helmond, trouwde met een Helmonds meisje in 1813, Geertrui Crooymans en werd stamvader van zo'n uitgebreide familie, dat de honderden leden daarvan, die nu nog in de bevolkingsregisters van Helmond voorkomen, elkaar niet meer kennen.

Hierbij heeft zich voorgedaan, dat de ambtenaar van de Burgerlijke stand in vroeger tijd de naam niet steeds nauwkeurig heeft overgenomen.

Er zijn er die zich momenteel Duymelinck, Duimelink of Duimelings schrijven en toch nawijsbaar tot dezelfde stamvader zijn terug te voeren.

Het meest bekende lid van deze familie is wellicht J.H. Duymelinck, de grondlegger van de Gereedschappenfabriek "Gim".

wordt vervolgd.

Jac. Heeren.

DE DIENSTDOENDE SCHUTTERIJ
VAN
HELMOND

=====

De oudere Helmonders zullen zich nog het bestaan herinneren van de Schutterij van Helmond en de jongeren zullen hierover hun Ouders of grootouders wel een grappige verhalen hebben horen vertellen.

Deze schutterij had niets te maken met de z.g. schuts- of schuttersgilden.

Zij kon beschouwd worden als een voortzetting van de burgerwacht, die van ongeveer het midden der 16de eeuw tot 1795 in onze stad bestond en ondergeschikt was aan het stadsbestuur.

De schutterij was een rijksinstelling.

Ingevolge van de grondwet van 1815 moest in elke gemeente van boven de 2500 inwoners een .Dienstdoende Schutterij worden opgericht; in andere gemeenten een z.g. Rustende.

De Dienstdoende Schutterij had tot taak: in vrede tijdstijd mee te werken aan het behoud der "inwendige rust" en in tijden van oorlog

moest zij optreden tegen aanvallen van de vijand.

De Rustende Schutterij kon alleen in tijden van oorlog ter verdediging van het vaderland worden opgeroepen.

Tot 1827 bestond in onze stad een Rustende Schutterij.

Ingevolge de wet van 11 april van genoemd jaar moest ook te Helmond een Dienstdoende Schutterij worden opgericht. De kosten kwamen echter ten laste van de gemeente.

Hierom was er tegen die verplichte oprichting veel verzet.

Een request aan de Koning om in onze stad evenals vóór 1827 een Rustende Schutterij te mogen houden, werd door Z.M. afgewezen.

De Schutterij was verdeeld in drie zg. bannen.

Tot de eerste ban behoorden de ongehuwden en de gehuwden zonder kinderen.

Tot de tweede, de gehuwden met een klein kindertal en degenen, die gemakkelijk uit het gezin konden gemist worden.

Tot de derde, de overigen.

De diensttijd was van het 25ste tot het 34ste jaar.

Jaarlijks werd, evenals bij de militie, een loting gehouden voor de inlijving.

Om de veertien dagen werd een oefening gehouden, die niet langer dan 2 uren mocht duren.

De schutters waren verplicht op eigen kosten een uniform aan te schaffen.

De onvermogenen konden zich om tegemoetkoming tot het gemeentebestuur wenden.

Het allergrootste gedeelte der schutters van Helmond moest voor hun kleding een beroep doen op de gemeentekas.

Het uniform was mooi: een donkerblauwe jas en pantalon, veel gebombeerde knopen van wit metaal, waarop twee overkruis liggende kanonnen, op de jas witte koorden van kemelgaren en epauletten, de schakot was voorzien van een kroon, gekruiste kanonnen, een oranje kokarde en een zwart gelakte klep.

Er waren strenge tuchtregels, doch deze werden lang niet nauwkeurig nagekomen

Eénmaal is de gehele Nederlandse Schutterij gemobiliseerd geweest. Namelijk tijdens de Belgische Opstand in 1831.

Maar volgens de notulen van de raad moet de uitrusting van de Helmondse Schutterij toen lang niet voorbeeldig geweest zijn.

Haar sterkte was ongeveer 115 man.

Het kader bestond uit:

- 1 Officier van Gezondheid
- 1 Kapitein
- 1 Eerste Luitenant
- 2 Tweede Luitenants
- 1 Sergeant Majoor
- 3 Sergeanten
- 1 Fourier
- 2 Tambours of Hoornblazers

Vele bekende Helmonders uit de vorige eeuw zijn bij het kader der Schutterij geweest.

Ondanks alle tekortkomingen die ook bij onze Schutterij bestonden, waren de Helmonders toch wel goede schutters.

In 1886 behaalden zij bij een schietwedstrijd te Arnhem de ereprijs.

De schutterij heeft in ons land niet beantwoord aan de verwachtingen, die men had bij haar instelling.

De Staten Generaal hadden er niet veel vertrouwen in en zij beletten dan ook dat de regering verbeteringen kon aanbrengen.

De Schutterij werd allerwegen belachelijk gemaakt en veel spotprenten en liederen (bijv. van Speenhof) danken hun ontstaan aan de Schutterij.

Na een bestaan van 86 jaar werd de Schutterij bij wet van 11 juni 1901 opgeheven.

C. van Bokhoven.